

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-184 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-09/113-59
Karar Tarihi : 06.02.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Bager Elektronik İnşaat Tic. ve San. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Faruk OKTAY
Şerefiye Mah. Fevzi Çakmak Cad. No:61/3 Van

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : TP Petrol Dağıtım A.Ş.
Söğütözü Cad. No:27 06520 Söğütözü/Ankara

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** TP Petrol Dağıtım A.Ş.'nin lehine tesis edilen intifa hakkını terkin etmeyerek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ)'ni ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 16.10.2012 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 14.11.2012 tarih ve 2012-1-184/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 22.11.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 30.01.2013 tarih ve 2012-1-184/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;
- Mülkiyeti Bediroğlu Akaryakıt Turizm İthalat ve İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne (Bediroğlu) ait iken, TP Petrol Dağıtım A.Ş. (TP) lehine 03.09.2007 tarihinde 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edilen başvuruya konu istasyon arazisinin Bager Elektronik İnşaat Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (Bager) tarafından 26.05.2010 tarihinde satın alındığı,
 - 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca 03.09.2012 tarihine kadar muafiyet kapsamında değerlendirilebilecek olan söz konusu intifa hakkının terkin edilmediği
- iddia edilerek, TP hakkında gerekli işlemlerin yapılması ve lehine tesis edilen 15 yıl süreli intifa hakkının kaldırılması talep edilmektedir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- TP lehine eski malik Bediroğlu tarafından tesis edilen 03.09.2007 tarihli intifa hakkı ve taraflar arasında 01.11.2007 tarihinde akdedilen bayilik sözleşmesinden oluşan dikey ilişkinin 03.09.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağının bulunduğu, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığı,
 - Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınmayacağı,
 - Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı

13-09/113-59

sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya içeriğinde yer alan bilgilere göre, şikayetçi tarafından başvuruya konu istasyon arazisi üzerinde TP lehine eski malik Bediroğlu tarafından tesis edilen 03.09.2007 tarihli ve 15 yıllık intifa hakkının kaldırılmadığı iddia edilmektedir.
- (6) Söz konusu iddiaya ilişkin olarak TP'den edinilen bilgilerde ise özetle;
- TP ile Bager arasında hiçbir zaman bayilik ve/veya işleticiliğe ilişkin hiçbir dikey anlaşma ve/veya sözleşme bulunmadığı; dosya konusu taşınmazın TP'nin Erzincan İli'nde bayilik verilen ve istasyon yerinde intifa hakkı tesis edilen bilahare çeşitli borçlarını ödememesi nedeni ile bayilik ilişkisi sonlandırılan Bediroğlu'ndan satın alındığı,
 - Bager adına herhangi bir vekâletnamenin bugüne kadar verilmediği ve TP bayisi/işleticisi olmadığından arazi maliki olduğu bilgisinin haricen öğrenildiği, bu bağlamda söz konusu ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde gösterilen istisna hükmü kapsamında değerlendirilebileceği,
 - Söz konusu taşınmazda münfesihi bayii Bediroğlu'ndan önce bayilik faaliyeti gösterilmediği ve istasyonun ilk defa TP bayisi olarak faaliyet gösterdiği, bu faaliyet süresinin de yaklaşık 34-35 ay kadar olduğu,
 - İstasyondaki otomasyon sistemine dair yatırımın TP tarafından yaptırıldığı,
 - Münfesihi bayi Bediroğlu ile Bager'in intifa hakkının terkinini için adına vekâletname düzenlenecek tüzel-gerçek kişi isminin bildirilmesi durumunda bu vekâletnamenin TP tarafından düzenleneceği
- belirtilmiştir.
- (7) Konuyla ilgili olarak 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Kurulumuz kararları çerçevesinde, bir dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde öngörülen istisna hükmünde kabul edilebilmesi için, malik ile işletici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi *bağlantının* bulunmaması gerekmektedir. Kurulumuzun geçmiş tarihli kararlarında, anlaşmaya konu taşınmaz üzerinde dağıtım şirketi lehine intifa hakkı tanındığı durumlarda, malikler ile işletici arasında kurulmuş bir kiracılık ilişkisinin bulunması, Tebliğ'in 5/a maddesinde anılan türden bir bağlantı olarak değerlendirilmiştir. Bu bakımdan, bayinin özellikle sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması halinde, daha sonra sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü kişi (malik) ile bağlantılı olduğu kabul edilmekte ve bu tür sözleşmeler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir.
- (8) Somut olayda da dosya konusu taşınmaz üzerinde 03.09.2007 tarihinde TP lehine tesis edilen 15 yıl süreli intifa hakkı, eski malik Bediroğlu ile TP arasında akdedilen 01.11.2007 tarihli bayilik sözleşmesi ve bu doğrultuda Bediroğlu tarafından 16.02.2011 tarihine kadar sürdürülen bayilik faaliyeti göz önüne alındığında, söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (9) Diğer yandan 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Rekabet Kuruluna, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verme yetkisi tanınmıştır. Kurulumuz tarafından ise akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmalara bireysel muafiyet tanınabilmesinin şartları 25.02.2010 tarih ve 10-19/229-87 sayılı, 18.03.2010 tarih ve 10-24/338-122 sayılı kararlarıyla

13-09/113-59

belirlenmiş; anılan ve izleyen kararlarda dikey anlaşmaların, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonlarına özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayilerin beşinci yılın sonunda, dağıtım firması tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla 10 yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.

- (10) TP'nin söz konusu istasyonda otomasyon sistemine ilişkin yatırımı gerçekleştirmiş olması ile istasyona özgü yatırımların tamamının TP tarafından karşılanmadığı dikkate alındığında; Kurulumuzun geçmiş tarihli kararlarında ortaya konan şartları taşımadığı anlaşılan dikey ilişkiye bireysel muafiyet tanınmasının da olanaklı olmadığı değerlendirilmektedir.
- (11) Yapılan tüm bu inceleme ve tespitler ile bunlara ilişkin değerlendirmeler doğrultusunda dosya konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna kapsamında sayılamayacağı ve bu ilişkiye bireysel muafiyet de tanınamayacağı; mezkur dikey anlaşmanın 03.09.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;
- TP Petrol Dağıtım A.Ş. lehine eski malik Bediroğlu Akaryakıt Turizm İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından tesis edilen 03.09.2007 tarihli intifa hakkı ve taraflar arasında 01.11.2007 tarihinde akdedilen bayilik sözleşmesinden oluşan dikey ilişkinin, 03.09.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığına,
 - Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağına,
 - Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesini teminen Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.